

Jaarverslag 2014

TextielMuseum

TextielMuseum TextielLab

TextielMuseum

Koers is uitgezet

Voorwoord

Bezinnen om vooruit te komen was het credo voor 2014, het was dan ook het jaar waarin de koers van het TextielMuseum en het TextielLab voor de komende vier jaren werd uitgezet en de kaders werden bepaald.

In het begin van het jaar werd, vooruitlopend op Bidbook dat later in het jaar verscheen, een nieuw collectiebeleidsplan genaamd; 'Interweaving' (2014-2018) gepubliceerd. Hierin werd aandacht besteed aan het collectie- en presentatiebeleid, de collectiestrategie en de waardering aan het behoud en beheer van de verzameling. Een noodzakelijk instrument dat een fundamentele bouwsteen is in de realisatie van de ambities, bijdraagt aan de verdere professionalisering en zeker ook een voorwaarde is om in aanmerking te komen voor subsidies.

De uitgezette koers om onze ambities te effectueren is na de zomer uitgegeven met als titel 'Bidbook 2014-2018'. Hierin is 'onze stip aan de horizon' vertaald naar strategische doelen, concrete projecten en programmalijnen. Het TextielMuseum zet met deze uitgave zichzelf op de kaart als cultureel ondernemer met een professioneel plan om uit te groeien tot het kennis- en expertisecentrum op het gebied van textiel in Nederland en in Europa.

Parallel hieraan werd een begin gemaakt met de uitwerking van deelplannen en uitvoering van onderdelen van concrete projecten:

- Tentoonstellingsprogrammering is gestart met een middellange termijnplanning om cohesie te waarborgen en om controle te vergroten ten aanzien van onder andere de planning
- Pilotprojecten gericht op een breder publiek werden gestart als antwoord op de stillere periodes, waaronder de zomer: 'Artist Textiles, van Picasso tot Warhol', Tilburgse wollenstoffen en -dekenfabriek AaBe. Deze aanpak bleek succesvol te zijn, zowel qua belangstelling als qua waardering
- De synergie tussen het Lab en MuseumZaken werd met een experimentele integrale onderzoekstentoonstelling zoals 'Building with Textiles' afgetast. Van educatieve programma's tot en met collectieopdrachten, alle facetten kregen in goede afstemming en aanvullend op elkaar op integrale wijze meer diepgang

Het TextielMuseum, het TextielLab en MuseumZaken hebben zich in 2014 laten gelden als cultureel ondernemer met een aantal aansprekende resultaten:

- De grootste opdracht ooit: het maken van een 'event curtain' voor een Kenniscentrum en bibliotheek in Qatar in opdracht van het architectenbureau OMA van Rem Koolhaas

- Het vervullen van een langgekoesterde wens met de lancering van een eigen label 'by TextielMuseum', een spraakmakend assortiment met huishoudtextiel ontworpen door topontwerpers en vervaardigd in het Lab.

De zichtbaarheid en bekendheid van het TextielMuseum is in 2014 flink toegenomen en het TextielMuseum staat op de kaart. Dit is niet onopgemerkt gebleven in de media en in de museumwereld gezien het rapport *Musea voor mensen*, uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Museumvereniging en onder voorzitterschap van de directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, waarin het TextielMuseum prominent naar voren kwam. Een mooi startpunt om de uitgezette koers te vervolgen met als bestemming 'de stip aan de horizon'.

Een museum dat zich bewust is van de ambities en belangen van al zijn stakeholders, is een museum dat zich verzekert van maatschappelijk draagvlak. Musea zullen steeds anderen moeten kunnen laten zien waar ze voor staan... Het TextielMuseum is een voorbeeld van een dergelijke, heldere profilering

[Kim Putters (directeur Sociaal Cultureel Planbureau) presenteerde in oktober 2014 het rapport *Musea voor Mensen* tijdens het museumcongres]

Prachtig kleurrijk, maar ook uiterst leerzaam is de tentoonstelling 'Artist Textiles. Picasso to Warhol' in het TextielMuseum in Tilburg.

[Textiel als Kunst: TextielMuseum Tilburg, Eigen Huis & Interieur, Nienke Zondervan]

De resultaten voor 2014 waren:

- collectiebeleidsplan 2014-2018
- Bidbook 2014-2018
- Yearbook 2013
- publicatie tentoonstelling Living Spaces
- TextielMuseum in RTL Woonmagazine
- hoger bezoekersaantal en sterk toegenomen mediabereik
- uitgebreid tentoonstellings-en evenementenprogramma; Living Spaces, Artist Textiles, Building with Textiles
- collectieopdrachten
- onderwijsprogramma en educatieve projecten; ontwerp wedstrijd ICONTEST
- expertmeeting Building with Textiles
- European Textile Trainee programma
- Top made symposium
- Salone di Mobile Milaan i.s.m. Zuiderzeemuseum
- openstelling dienstverlening en bibliotheek
- lancering eigen label en webshop byTextielMuseum
- toegenomen orderportefeuille TextielLab

Marketing & Communicatie

In 2014 ontving het TextielMuseum 62.443 bezoekers, een groei van ruim 11,58 % ten opzichte van 2013.

Door een gevarieerd aanbod in de programmering en de doorontwikkeling van marketing- en communicatie-instrumenten werd het bereik zowel online als offline vergroot. Het aantal bezoekers online is vergroot ten opzichte van voorgaande jaren.

Tevens zijn de eerste stappen gezet richting de ontwikkeling tot Culturele Textiel Hotspot. Vanuit een cross-mediale aanpak wordt er zowel online en offline aandacht besteed aan de mogelijkheden die het TextielMuseum te bieden heeft. Naast de traditionele museumfunctionaliteiten waar men mee bekend is, is de focus meer gelegd op de overige disciplines.

De weg die het TextielMuseum is ingeslagen en de wijze waarop dit steeds meer terug komt in de marketing en communicatie zorgt niet alleen voor betere bezoekers aantallen, een grote online bereik en toenemend aantal uitingen in de pers. Ook staat het TextielMuseum in positieve zin op de kaart bij de overheid, het bedrijfsleven en collega-musea. Doorontwikkeling in lijn met de ambities zoals benoemd in het Bidbook zorgen ervoor dat het TextielMuseum steeds meer en vaker gezien wordt als het kennisinstituut op gebied van textiel.

Een aantal highlights van het afgelopen jaar die bijgedragen hebben aan de naamsbekendheid en het imago van het TextielMuseum zijn:

- het Museum Congres
Kim Putters (commissie Putters) noemde aldaar het TextielMuseum als de belofte binnen de context profilering en creëren van onderscheidend vermogen.
- Salone del Mobile Milaan i.s.m. het Zuiderzeemuseum

Het TextielMuseum reikte het Yearbook 2013 in Milaan uit aan minister Jet Bussemaker

Foto: Kris Callens – Zuiderzeemuseum

Naast deze highlights zijn er ook marketing en communicatie successen geboekt in 2014:

- realisatie & publicatie BidBook

Vertaalslag van de ambities van het TextielMuseum dat als stip aan de horizon fungeert en de rode draad is voor alle plannen van het TextielMuseum, maar bovenal een publicatie die eraan bijdraagt dat alle belanghebbenden een tastbaar documentatie hebben van de ambities 2014 - 2018.

- lancering van 'byTextielMuseum'

Eigen label huishoudtextiel verkrijgbaar via selectieve verkooppunten en eigen webshop by.TextielMuseum.nl in combinatie met in het bijzonder het nieuwe product van Viktor&Rolf heeft grote aandacht en positieve media gegenereerd.

Kortom, het TextielMuseum heeft in 2014 een goed jaar gekend, zowel online als offline. Bezoekersaantallen zijn ruim gestegen van geprognostiseerd 50.000 naar gerealiseerd aantal van 62.443. Naast de benodigde marketing- en communicatie uitingen zijn deze hoge cijfers ook toe te kennen aan de tentoonstellingen *Living Spaces*, *AaBe een sterk merk*, *Artist Textiles* en *Building with Textiles*.

MuseumZaken

Exposities begane grond

Living Spaces; hundred years of textiles in Dutch interiors

Het spits werd afgebeten met de tentoonstelling *Living Spaces*, over 100 jaar textiel in het Nederlandse interieur. In stappen van tien tot twintig jaar passeren meubels en objecten in conceptuele stijlkamers de revue. De grootste rol daarin was natuurlijk weggelegd voor de omvangrijke textielcollectie van het museum.

Daarnaast was er de rol als ruimtelijk vormgever van de expositie weggelegd voor Studio Makkink & Bey, die nauw betrokken was bij het concept en in opdracht een visie ontwikkelde op wonen in de toekomst. De stijlkamers toonden interieurs uit zeven kenmerkende periodes: de Nederlandse Art Nouveau, het modernisme van de jaren dertig, de naoorlogse jaren van 'Goed Wonen', de alternatieve jaren 1970, het postmodernisme, het recente Dutch Design en tot slot de concept room van de toekomst.

Artist Textiles; van Picasso tot Warhol

Het uitgebreide overzicht van twintigste-eeuwse stofontwerpen van wereldberoemde kunstenaars was indrukwekkend om te zien én gaf je een kijkje in de geschiedenis van textieldesign. Aan het begin van de vorige eeuw wilden kunstenaars hun werk minder elitair maken. Ze gingen op zoek naar manieren om met hun werk een groter publiek aan te spreken. Textiel was en is hiervoor het geschikte medium, mede vanwege de massaproductie. Talloze kunstenaars, vooral uit de fauvistische, futuristische en constructivistische kunststromingen, besloten om ontwerpen voor textiel aan hun portfolio toe te voegen.

In het TextielMuseum Tilburg werden meer dan 200 gedrukte en geweven interieur- en modestoffen, maar ook kledingstukken, uit de periode 1910 tot 1975 getoond die laten zien hoe moderne kunst voor iedereen bereikbaar werd. Er is werk te zien van gerenommeerde kunstenaars als Pablo Picasso, Raoul Dufy, Salvador Dalí, Henri Matisse, Sonia Delaunay, Marc Chagall, Henry Moore, Fernand Léger, Andy Warhol en Alexander Calder.

Jurk met dessin 'Rooster' van Pablo Picasso / foto: Josefina Eikenaar + Target Gallery / Fashion and Textile Museum, Londen

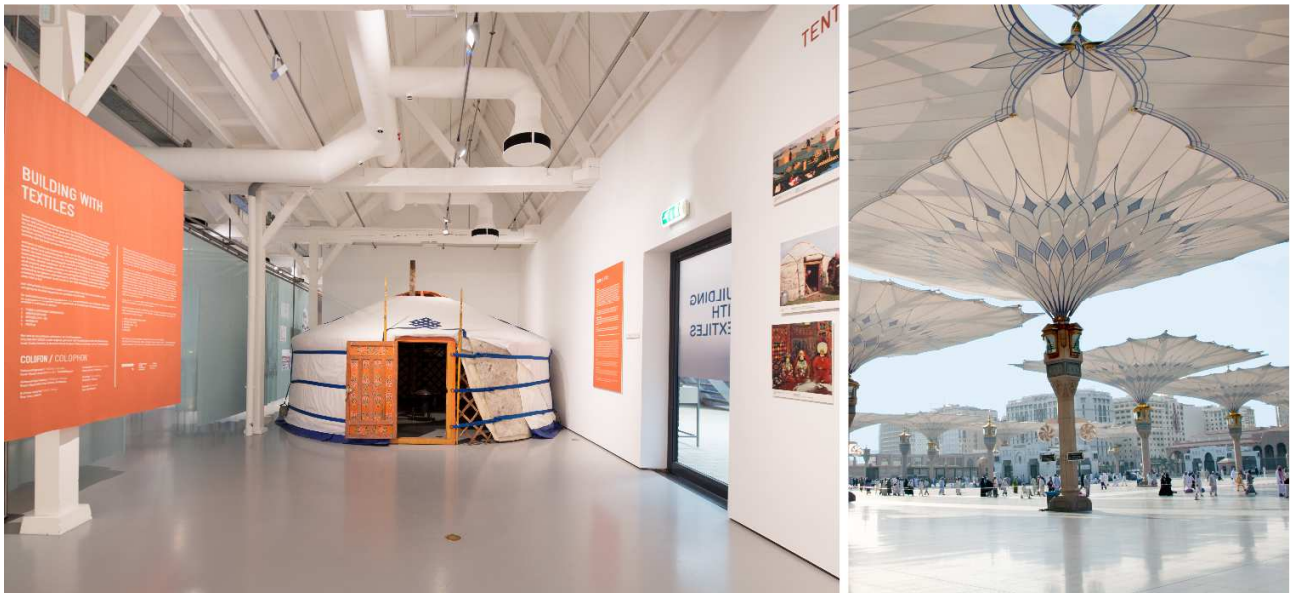
Deze tentoonstelling was de eerste overname tentoonstelling van het TextielMuseum. De samenwerking met het Fashion & Textile Museum in London is bijzonder goed verlopen en wellicht voor herhaling vatbaar.

-Project BUILDING WITH TEXTILES

Bouwen met textiel is de afgelopen tien jaar zeer actueel in zowel exterieur als interieur architectuur. Dit dankzij ontwikkelingen op het gebied van computergestuurd ontwerpen, materiaalonderzoek en nieuwe productietechnieken. Naast steen, hout, beton en metaal is textiel zelfs uitgegroeid tot het vijfde bouw materiaal. Voor onderzoek naar innovatieve toepassingen en mogelijkheden om lichtgewicht te bouwen, werken architecten en designers samen met specialisten op het gebied van materiaal en techniek. Een buitengewoon spannende ontwikkeling die wij als TextielMuseum signaleren en stimuleren. Het project 'Building with Textiles' is voor het museum een nieuwe stap in een meer integrale benadering van presentatie en onderzoek. Eind september is de gelijknamige tentoonstelling geopend met projecten van vooraanstaande internationale architectuurbureaus en interieurprojecten van ontwerpers uit binnen- en buitenland.

-BUILDING WITH TEXTILES - de tentoonstelling

De tentoonstelling belichtte in het historisch overzicht tentvormen die al vroeg in de menselijke geschiedenis voor rondtrekkende volken als behuizing dienden. In de twintigste eeuw zette visionaire ingenieurs en architecten als Richard Buckminster Fuller, Frei Otto en Haus Rucker & Co. lichtgewicht constructies opnieuw op de architectuuragenda. Hoogtepunten uit hun oeuvre zijn te zien in beeld.

Tentoonstelling / Foto: Tommy de Lange, 'Piazza Shading Project for the Prophet's Holy Mosque, Medina' / Foto: SL Rasch

Daarnaast toonde het museum vijf grensverleggende projecten van internationale architecten. In deze projecten is goed te zien wat de mogelijkheden zijn van bouwen met textielmaterialen en technieken. In het interieur verhoogt textiel met geïntegreerde functies zowel esthetisch als functioneel de kwaliteit van de binnenruimte. In de tentoonstelling kregen projecten met interessante oplossingen voor licht, akoestiek en flexibele indelingen een plek. Tot slot konden bezoekers zelf onderzoeker worden door aan de slag te gaan in de tentoonstelling en het proeflab. Voor de ruimtelijke vormgeving van de tentoonstelling tekende Studio Maarten Kolk & Guus Kusters. De grafische vormgeving was in handen van duo Raw Color. De tentoonstelling was te zien van 27 september 2014 tot en met 25 januari 2015.

-BUILDING WITH TEXTILES - de collectie-onderzoeksopdrachten

De interieurprojecten van Studio Inside Outside van ontwerper Petra Blaisse en Studio Samira Boon vormden een work-in-progress gedurende het project. Studio Inside Outside ontwierp een gordijn met zonnecellen. Studio Samira Boon was en is bezig met de ontwikkeling van SUPER FOLDS: geweven vouwstructuren die dienen om ruimtes flexibel in te delen. Het TextielLab heeft een onderzoekstraject opgezet ten dienste van deze twee collectieopdrachten die ook door externe technische experts worden begeleid in opdracht van het TextielMuseum.

-BUILDING WITH TEXTILES - European Textiles Trainees

Negen getalenteerde trainees uit vijf verschillende landen deden dit jaar weer mee met European Textile Trainee (ETT). Net zoals voorgaande jaren waren de studenten vijf weken te gast in het TextielMuseum om zich op een professionele manier te verdiepen in de wereld van textiel.

Dit jaar was Marina Toeters nauw betrokken als designcoach SMART Textiles. Ze hielp de talenten hun krachten te vinden en een stap in de goede richting te zetten naar een professionele carrière als textieldesigner. De ETT-studenten brachten onder andere een bezoek aan de Technische Universiteit in Eindhoven en aan het Helmonds bedrijf Vlisco. Ook hebben de trainees een inspiratievol bezoek gehad van Ingrid Oomen, Benelux Country Manager van The Woolmark Company.

Het thema van deze ETT-editie was gekoppeld aan 'Building With Textiles'. De studenten werkten in het TextielLab aan een visievol ontwerp en presenteerden deze in de laatste week. De focuspunten lagen dit jaar op innovatie en het inpassen van interactiviteit in textielontwikkeling en productdesign. Ook dit jaar werd de ETT weer afgesloten met een uitreiking van de 'Most promising talent award'. Uit de ontwerpen van de textielstudenten koos de jury voor Camille Berger, student aan de Nationale hogeschool voor visuele kunsten La Cambre in Brussel.

-BUILDING WITH TEXTILES - de financiering

Het project wordt mede mogelijk gemaakt met steun van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, het BKIC en de provincie Noord Brabant. Daarnaast heeft het museum bij dit project voor het eerst een crowdfunding traject uitgezet. Met deze voor het museum nieuwe en innovatieve vorm van (online) financiering werden de

mogelijkheden onderzocht voor marketing, kennis- en contactdeling en binding met ‘supporters en financiers’. Met ondersteuning van BKKC is het project op *voordekunst* gepubliceerd. Het doelbedrag is niet gehaald vanuit crowdfunding, maar met de steun van de Vrienden en een aantal donateurs zijn de interactieve modellen voor de tentoonstelling wel gerealiseerd.

What better way to set out on a new journey than in an environment where experiment, quality and depth are given a place?

[Roger Gerards, creative director Vlisco]

Knitting, technology, architecture, mathematics, creativity and aesthetics all came together in an exciting way in the research for Building with Textiles.

[Petra Blaisse, founder Inside Outside]

Exposities eerste verdieping

AaBe, een sterk merk

Onder de titel *AaBe, een sterk merk* bracht het museum in de eerste drie maanden van het jaar, aan de hand van een aantal thema's de geschiedenis van het Tilburgse bedrijf AaBe in kaart. Niet alleen de producten waren bekend, ook het sociaal beleid van de fabriek was decennialang voorbeeldig.

Reclameplaat AaBefabrieken, Tilburg en deken 'Prairie' / foto: Tommy de Lange

Body Jewels

Voor 2014 stond verder de tentoonstelling 'Body Jewels' geprogrammeerd. Draagbare objecten en sieraden uit de museumcollectie worden getoond. Dwarsverbanden tussen vormgeving, mode en beeldende kunst zullen worden belicht. Met werk van o.a. Evert Nijland, Iris Eichenberg, Lam de Wolf, Felieke van der Leest, Maria Blaisse, Winde Rienstra, Emilie Pallard en Niels Heymans.

3 Highlights uit het lab in 2014

De eerste Highlights TextielLab expositie toonde het project 'Caterpillar' van Studio Samira Boon. Deze opvouwbare structuur is in opdracht van Theaters Tilburg in het TextielLab ontwikkeld. Daarna volgde in 2014 een Highlight 'Hypnopompic', gewijd aan de kleurrijke wandkleden van Kustaa Saksi, een Finse kunstenaar/ontwerper wonend in Nederland. Dankzij de resultaten in het lab en de tentoonstelling in het museum is de kunstenaar en zijn kleden volop in de aandacht gekomen. De kleden zijn op meerdere plekken in het buitenland te zien geweest en Saksi is benaderd om stoffen te ontwerpen voor Marimekko. We sloten het jaar af met een derde highlight vanuit het lab: Bye TextielMuseum van ons eigen label byTextielMuseum.

Koningsdamast

Het maken van gedenkdamast is een aloude traditie in Nederland. Damasten tafelgoed, glanzend wit met ingeweven patronen, behoorde eeuwenlang tot de kostbaarheden die leden van vorstenhuizen cadeau kregen. Het werd in Nederland met zorg gemaakt en vertegenwoordigde door de arbeidsintensieve techniek een grote waarde. Bij speciale gelegenheden zoals een geboorte, huwelijk, regeringsjubileum en kroning werd fraai tafellinnen vervaardigd. In een aantal gevallen werd het uitsluitend voor de Oranjes gemaakt, maar meestal was het ook op de vrije markt te koop. Het TextielMuseum staat voor deze traditie. Het biedt ontwerpers en kunstenaars volop de gelegenheid om in zijn bedrijvige TextielLab hedendaagse designs te ontwikkelen. Een prachtige linnen set Koningsdamast, in speciale afmetingen, is dan ook namens het TextielMuseum en Margot Berkman aan het koningspaar overhandigd. Ter gelegenheid van het koningsjaar presenteerde het TextielMuseum in 2013-2014 de tentoonstelling *Voor Vorst en Vaderland gedenkdoeken*.

Collectieopdrachten & aanwinsten

Ook het afgelopen jaar (2014) zijn in het TextielLab weer interessante collectieprojecten gerealiseerd:

Met name de koppeling van produceren, presenteren en collectioneren via uw TextielLab zorgt voor een helder profiel van uw collectie in nationaal opzicht.

[Brief Mondriaan Fonds 1 mei 2014]

Beeldhouwer Maartje Korstanje vervaardigde een sculptuur van een enigszins amorfe vorm, deels van papier-maché en deels van oud zeildoek, dat in het TextielLab geborduurd is met kleine pompoenachtige vormen en het influenzavirus verbeeld. Korstanje: *Ik ben ongelofelijk warm gemaakt voor borduren en wil er zeker mee door gaan.*

Een tweede grote opdracht ging uit naar kunstenaar Karin Arink. Het resultaat is een gelaserd kunstwerk, deels aan de wand, deels zich uitstrekkend over de vloer. Het is een gefragmenteerd beeld, gemaakt van glanzende lichtbruine stof, die door middel van de lasertechniek openingen heeft gekregen.

Ook is de aanzet gegeven voor een tweetal opdrachten, die in 2015 hun eindbeslag zullen krijgen. Studio Inside Outside begaf zich op het pad van de SMART Textiles, door experimenten te doen voor een energieopwekkend, gebreed gordijn. Samira Boon zette haar project 'Super Folds' voort om naar een commercieel doorontwikkeld product te komen. Het betreft geweven architectonische vouwstructuren, die van zichzelf een zekere stijfheid moeten hebben.

Naast de opdrachten blijft het museum uiteraard ook 'reguliere' aankopen doen. Dit betreft niet alleen werk van hedendaagse ontwerpers en in mindere mate beeldend kunstenaars maar ook worden retrospectieve aankopen gedaan.

In 2014 zijn in dit kader werken aangekocht van onder meer de ontwerpers: Walter Van Beirendonck (vloerkleed), Kustaa Saksi (wandkleden, vervaardigd in het TextielLab) en Mae Engelgeer (huishoudtextiel). Verder is belangrijk interieurtextiel van Picasso, Dufy, Braque en Chagall, in de jaren 1960 vervaardigd, aan de collectie toegevoegd.

Saksi produced the eight weavings at the brilliant TextielMuseum Tilburg, the home of a large proportion of the most innovative textile projects being made in Europe.

[Tijdschrift 'Cover' winter 2013, p.68]

Van kunstenaar Karin van Dam zijn twee ruimtelijke werken aangekocht. Daarnaast is een halssieraad, 'Colonna', verworven van Studio Formafantasma. Het is gemaakt van paardenhaar en bone china. Uit de tijd van de Art Nouveau en Art Deco zijn damasten van Chris Lebeau aangekocht en enkele Amsterdamse Schoolkleden.

De verwervingen op het gebied van kunst en vormgeving werden in 2014 wederom gesubsidieerd door het Mondriaan Fonds (€ 40.000) en het Stimuleringsfonds voor Creatieve industrie en BKKC (de provincie Noord-Brabant) (€ 15.000).

Collectiebeheer

2014 was het eerste jaar, waarin het nieuwe collectiebeleidsplan 'Interweaving' (2014-2018) werd toegepast. Het accent lag meer dan voorheen op internationalisering en het leggen van verbindingen tussen de activiteiten van het museum en het lab. Daarbij werd een focus gelegd op het slaan van bruggen tussen verschillende deelcollecties, tussen eigen (historische) erfgoedcollectie en nieuwe opdrachten in het TextielLab. Daardoor zal er bijzondere aandacht worden gegeven aan de mogelijkheden tot onderzoek en innovatie.

Door ruimtegebrek wordt sinds 2008 externe depotruimte gehuurd (125 m²) voor een deel van de collecties kunst en vormgeving en zijn de objecten verhuisd van Dordrecht naar een extern depot bij De Katoennatie in Antwerpen. Het museum werkt aan een visie op het toekomstig depotbeleid in combinatie met de plannen voor

het Drögepand. De plannen voor een "open depot" gaan uit van een zo optimaal mogelijke toegankelijkheid voor het publiek en onderzoekers.

Ook is er een eerste stap gezet richting een nauwere samenwerking met het RCE (Rijksdienst Cultureel Erfgoed). Zo is het museum gevraagd om als een van de voorbeeldmusea naar voren te treden, waarin alle internationale standaarden rondom collectiebeheer geïmplementeerd zijn. In 2014 is een pilot gestart in samenwerking met Erfgoed Brabant met betrekking tot de waardering van 150 objecten uit de museumcollectie. Het betreft machines en gereedschappen van ca. 1850 tot heden, die gebruikt of representatief zijn voor de huisnijverheid of textielindustrie in Nederland. De objecten zijn getoetst aan het collectieprofiel aan de hand van 'Op de museale weegschaal', de waarderingmethode van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De pilot levert het museum naast een collectiewaardering, inzicht op over het proces van waarderen, de logistiek en de depotsituatie.

Collectie Online

Sinds 2003 beschikt het museum over een collectiewebsite voor het publiek. Deze geeft toegang tot de collecties van het museum. Daarnaast zijn er digitale portals waarin het museum participeert, zoals Digitale Collectie, Europeana en Thuisinbrabant. Al deze initiatieven leiden tot vergroting van de zichtbaarheid en bekendheid van de museumcollectie. Dat geldt ook voor Open Data: sinds 2014 is een deel van de collectie als Open Dataset beschikbaar. Ontwikkelaars, onderzoekers en geïnteresseerden worden van harte uitgenodigd om hiermee te experimenteren en nieuwe digitale toepassingen te realiseren. De Open Dataset TextielMuseum bestaat uit ruim 400 objectbeschrijvingen (metadata) en afbeeldingen (content) uit de collectie van het TextielMuseum. De totale museumcollectie telt meer dan 15.000 objecten. Deze is toegankelijk via de collectiewebsite <http://www.textielmuseum.nl/nl/collectie>

Educatie & publieksevenementen & extern presentaties

Ontwikkelen en presenteren educatie- en evenementenbeleid

Het museum is per definitie een educatieve instelling die als geen ander buitenschoolse programma's biedt in het kader van het lifelong learning traject. De focus ligt daarbij op de ontwikkeling van creativiteit en talentontwikkeling. In de programmering wordt in dat verband uitdrukkelijk ingezoomd op het meenemen van bezoekers en gebruikers van het museum in het creatieve proces.

In 2014 waren er voor onderwijsgroepen diverse rondleidingen, workshops, en meerdaagse programma's, rondom textiel, vormgeving, materialen, techniek en erfgoed aan. Buiten het onderwijs organiseert het museum inspirerende evenementen, rondleidingen, audiotours, workshops en expert meetings voor diverse doelgroepen, variërend van kinderen tot professionals. Bij deze activiteiten wordt de samenwerking met ontwerpers, docenten, bedrijfsleven en andere (culturele) instellingen gezocht.

In 2014 is een begin gemaakt het ontwikkelen van een meerjarenplan waarin de uitgangspunten van ons educatie- en evenementenbeleid staan omschreven. Op basis van dit plan wordt in 2015 de huidige programmering geëvalueerd en (nieuwe) programma's ontwikkeld of bijgesteld. Ook wordt onderzocht en doorberekend of het haalbaar is om een educatieve werkplaats met diverse technieken te realiseren. Uitgangspunt blijft dat het museum in samenspraak met opleidingen en partners, programma's blijft aanbieden op alle niveaus, van basisonderwijs tot hoger onderwijs, van jong tot oud, die leerlingen, studenten, bezoekers en gebruikers in de gelegenheid stelt te experimenteren, te onderzoeken en te participeren.

Ontwerpwedstrijd

In het kader van de tentoonstelling Artist Textiles organiseerde het museum de online-wedstrijd iCONTEST en nodigde iedereen (kinderen, jongeren en volwassenen) uit om een nieuwe toepassing van een interieurproduct te ontwerpen. De wedstrijd was voor een ieder de uitsproken kans om hun talenten te tonen. Een selectie van de ontwerpen werd in het museum gepresenteerd en bezoekers stemden op hun favoriete ontwerp. De wedstrijd is feestelijk afgesloten met het bekend maken van de winnaar. De winnaar mocht vervolgens haar stof drukken in het lab.

Bibliotheek TextielMuseum

In 2014 hebben 5.577 bezoekers de bibliotheek bezocht. In 2013 was het totale aantal bezoekers 4.562. We hebben ruim 1.000 bezoekers meer ontvangen.

Onder de individuele bezoekers waren 104 studenten, vooral kunstacademiestudenten, studenten van universiteiten en middelbare scholieren. Medewerkers en European Textile Trainees maakten 90 keer gebruik van de bibliotheek. Overige individuele bezoekers bekijken vaak met veel interesse de Textielwarenkast.

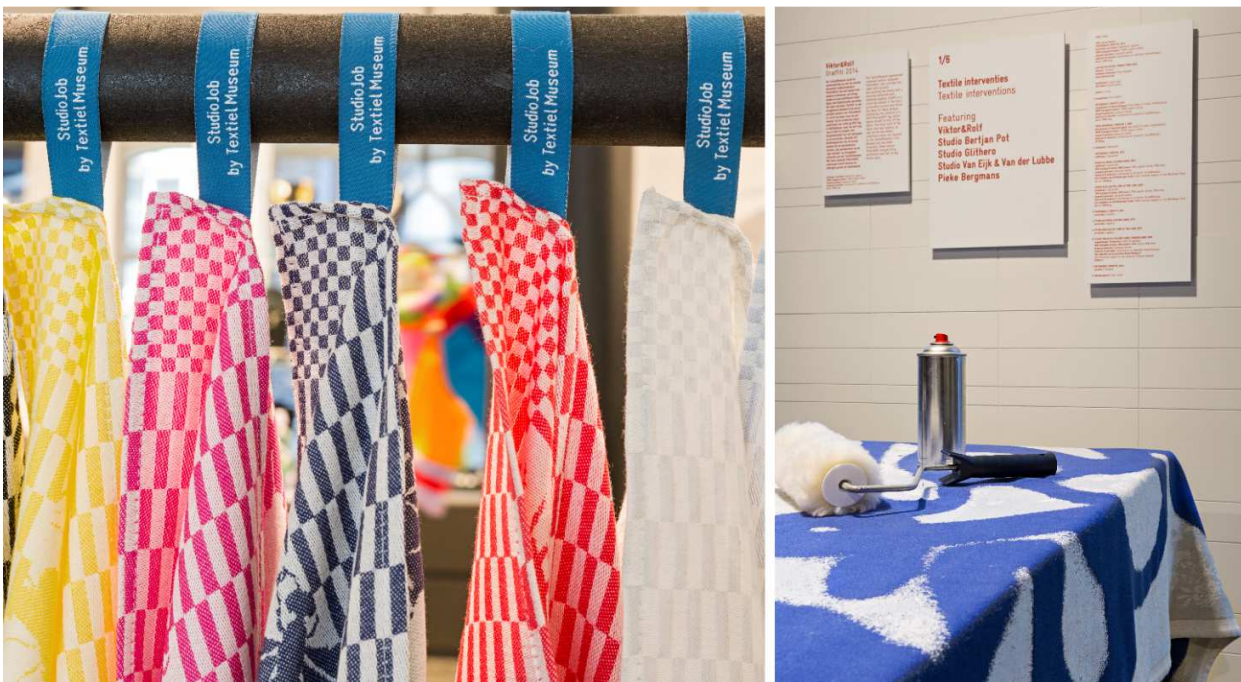
Iets minder dan de helft van de bezoekers bezocht de bibliotheek tijdens een rondleiding in een groep. Vooral uit studenten van kunstacademies, andere HBO opleidingen en MBO opleidingen bezoeken de bibliotheek, met uitleg van een van onze enthousiaste rondleiders.

Vierdejaars studenten van Fontys Academy for Creative Industries hebben een trimester lang elke week gebruik gemaakt van de TextielStudio. Fontys wil dat deze studenten leren in instellingen waar zij in de toekomst terecht kunnen komen, zoals het TextielMuseum, De Pont en Theaters Tilburg. In 2015 zullen we opnieuw op deze manier met Fontys samenwerken.

TextielLab

by TextielMuseum

De rijke collectie van het TextielMuseum en het vakmanschap van het TextielLab werden op een krachtige manier gebundeld in het nieuwe label byTextielMuseum. Een meesterlijk label voor huishoudtextiel met tafelgoed en droogdoeken van topontwerpers als Studio Job, Scholten & Baijings, Studio Makkink & Bey en Studio Bertjan Pot gemaakt in de werkplaats van het museum. Een spraakmakend assortiment geïnspireerd op de museumcollectie, meer dan 100 jaar verzameld erfgoed op het gebied van kunst en vormgeving. Het toonaangevende modeduo Viktor&Rolf ontwierp speciaal voor byTextielMuseum de collectie Graffiti. De collectie van byTextielMuseum is online te koop via de nieuwe webshop van het museum: by.TextielMuseum.nl

Droogdoeken Studio Job in tentoonstelling 'by TextielMuseum presents bye TextielMuseum' en 'Graffiti' tafellaken van Viktor&Rolf / foto: Josefina Eikenaar

Tentoonstelling by TextielMuseum presents Bye TextielMuseum

Een deel van het assortiment uit het nieuwe label was te zien in de bijzondere tentoonstelling 'by TextielMuseum presents Bye TextielMuseum'. Gastcurator Jules van den Langenberg stelde een tentoonstelling samen. Om te benadrukken dat het hier gaat om gebruiksvoorwerpen; servetten, tafellakens en opvallende droogdoeken, stuurde de gastcurator de museumstukken de deur uit, op reis. Speciaal voor deze culturele reis ontwierp: 'Studio Minale Maeda' een koffer. Vanuit de gedachte van een reizende collectie en met in het achterhoofd de befaamde 'Tupperware Party's' werden de producten uit de koffer uitgesteld, vastgehouden en beoordeeld, zodat de aanwezigen de kwaliteit en schoonheid zelf konden ervaren. Gedurende de tentoonstelling keerden de producten terug naar de tentoonstellingszaal samen met een reisverslag in woord en beeld.

Uitbreiding capaciteit en verbeteren diensten achter de schermen

Het TextielLab werkte een groot deel van 2014 ook op maandag om aan de wensen van haar gebruikers te voldoen en om aan de vraag van de consument voor producten van het label te kunnen voldoen. Met deze uitbreiding van de capaciteit van de werkplaats kan het TextielLab flexibeler werken en voldoen aan de groeiende vraag van haar gebruikers en de consument. Om de technische mogelijkheden verder uit te breiden zijn voor de weefmachines automatische remmen aangeschaft zodat een aantal technische garens beter verwerkt kunnen worden. We investeerden in een software update waardoor het voor de CAD CAM programmeurs mogelijk werd extreem grote programma's te maken. Een grondige ICT investering voor de techniek weven zorgt ervoor dat de digitale bestanden op een centrale plek bewaart kunnen worden.

Ook de confectieafdeling moest groeien in capaciteit om aan de vraag te voldoen. Het aantrekken van nieuwe vrijwilligers en stagiaires voor deze techniek had prioriteit. Hierdoor kon het TextielLab zich verder specialiseren in het op maat afwerken van haar producten zoals wandkleden & huishoudtextiel.

Daarnaast hebben we onderzoek gedaan naar het in huis wassen, stomen en brandwerend maken van een aantal producten (bv dekens, wandkleden en modestoffen). Ook investeerden we in het netwerk van externe finishers in Europa om zo onze klanten nog beter van dienst te zijn. Er is geïnvesteerd in een gesloten en overzichtelijk garenmagazijn dat goed toegankelijk is voor de medewerkers van het TextielLab. Een showroom van alle garens voor de klanten van het TextielLab is ingericht bij de productontwikkeling weven.

Herinrichting werkplaats

Het TextielLab heeft diverse technieken in zich, met als basis de computergestuurde ontstaanstechnieken weven & breien. Daarnaast beschikt het Lab over de handmatige technieken tuften, confectie & passement als wel de bewerkingstechnieken borduren, digitaal printen & de laser techniek. Ook garenmagazijnen en ruimte voor controle horen bij de werkplaats. De wens om de werkplaats her in te richten en uit te breiden met nieuwe technieken wordt meegenomen in het haalbaarheidsonderzoek van het Drögepand (in 2015 zal dit plaatsvinden). Dit grondige onderzoek kan ook leiden tot aanpassingen van het aanbod, zoals een uitbreiding van educatieve machines, de garenbank of het toevoegen van een (nieuwe) innovatieve techniek. Daarbij zal worden gezocht naar de juiste combinatie en balans tussen de werkplekken voor de klant en de belevingsplekken voor het publiek.

Crisp

We sloten het vierjarige Europese subsidieproject 'Crisp' (The Creative Industry Scientific Programme) af. Samen met verschillende industriële partners, kennisinstellingen en vormgevers, probeerden we de afgelopen vier jaar tot 'slimme' textieltoepassingen en -producten (SMART Textiles) te komen. Een deel van deze nieuwe technologische kennis werd voor het eerst toegepast in de onderzoeksopdracht Building with Textiles. De highlights van de diverse projecten werden getoond in een tentoonstelling op het Platform.

De presentatie liet prototypes zien die bijdragen aan de gezondheidssector, mode en interieur. Partners waren o.a. Design Academy Eindhoven, Modint, TU Eindhoven, & Waag Society

Publicatie Yearbook

In 2014 verscheen het vijfde *Yearbook TextielLab* (Engelstalig). De publicatie geeft een duidelijk beeld van de mogelijkheden in het TextielLab. De meest toonaangevende projecten werden gepresenteerd, die het afgelopen jaar werden vervaardigd. Met een focus op het proces van ontwerp tot eindproduct in beeld. In deze editie werk van o.a. Studio Job, Makkink & Bey, Studio Marcel Wanders, Kustaa Saksi, Minale Maeda, Winde Rienstra en vele anderen. Het eerste exemplaar van *Yearbook TextielLab 2013* werd uitgereikt aan minister Bussemaker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap tijdens Salone del Mobile in Milaan. Zij bezocht daar de museale presentatie van het TextielMuseum in samenwerking met het Zuiderzeemuseum 'Glithero – Made to Measure' op Ventura Lambrate. De publicatie werd gebruikt om potentiële partners te informeren over de mogelijkheden van de werkplaats van het museum. Naast de verkoop in de eigen museumwinkel werd het voor het eerst ook verkocht in geselecteerde (internationale) verkooppunten.

Projecten werkplaats

Door het grondige selectiebeleid (sinds medio 2012) voor de technieken weven en breien hebben we intensiever aan minder opdrachten kunnen werken (minder maar grotere; meer innovatie & onderzoek, aantal projecten minder) waarbij de focus lag op interieurtextiel, kunst en design.

In samenwerking met de gerenommeerde bureaus Inside Outside en OMA (architectenbureau Rem Koolhaas) werd dit jaar een bijzonder textiel gemaakt. Een gordijn voor een auditorium van de Nationale Bibliotheek in Doha (Qatar). Het gebouw werd ontworpen door het gerenommeerde Nederlandse architectenbureau OMA. Na een lange fase van ontwikkeling op het gebied van materiaal en nabewerking werd in het najaar gestart met de unieke productie. Installatie van dit bijzondere gordijn zal medio 2015 plaatsvinden.

Het TextielLab maakten ook een heel groot wandkleed met een abstracte weergave van 'Brabantstad' voor de tentoonstelling 'Urban by Nature' in de Kunsthal Rotterdam (ter gelegenheid van de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam). Het wandkleed was daarna te zien bij o.a. het Designhuis in Eindhoven & BKCC in Tilburg. Uiteindelijk werd het opgenomen in de collectie van het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch.

Grethe Sorensen, Kari Dyrdal & Karina Siegmund (alle drie kunstenaressen uit Scandinavië) werkten aan grote opdrachten voor openbare gebouwen. Sorensen weefde gekleurde doeken met grove pixels van 100% biologisch katoen voor de University of life science. Dyrdal ontwikkelde textiel met bijzondere garens voor een culturele hotspot in Sortland (Noorwegen) & Siegmund ontwikkelden wandbespanningen voor een cruiseschip.

De beroemde Nederlandse schilder Jasper Krabbé werkte aan een groot portret van Koning Willem Alexander voor het gemeentehuis in Dalfsen. Het geweven portret, dat bestaat uit heel veel kleuren biologisch katoen zal na het weven voorzien worden van applicaties van stoffen, bandjes & kantjes door de coupeuse van het TextielLab (helemaal met de hand). Voor het Kensington Palace in Londen maakten we een serie wandkleden die permanent te zien zijn.

Voor afbeeldingen, check link: <http://cargocollective.com/caroclaaise/Crafting-Information>

Een interieurarchitectenbureau van der Gun uit Goirle ontwikkelde kleurrijk geweven stoffen gemaakt voor de herinrichting van hotel/ restaurant Auberge du Bonheur in Tilburg.

Een groep studenten van de Design Academy Eindhoven kwam diverse dagen in het TextielLab experimenteren. Opdrachtgever was het Nederlandse textielbedrijf Vlisco. De opdracht voor de researchdagen kwam vanuit Vlisco en de vraag luidde: zet het handschrift van de ontwerpen van het bedrijf (die van de specifieke wax stoffen) om in andere technieken die in het Lab te vinden zijn.

De computergestuurde bewerkingstechnieken zoals digitaal printen en borduren werden veelvuldig ingezet voor het ontwikkelen van afstudeercollecties van academiestudenten uit Nederland en andere Europese landen. Het tuftatelier werkte aan grote autonome wandkleden voor kunstenaars als Lizan Freijssen en Margot Berkman.

Symposium Top Gemaakt

Tijdens het tweedaagse symposium Top Gemaakt kwam het netwerk van werkplaatsen in Nederland en Vlaanderen samen waaronder het EKWC in den Bosch en het Glasmuseum Leerdam. Het programma gaf inzicht in de betekenis en positie van het 'maken' voor de design & kunst sector en de samenleving. Aan bod kwamen onderwerpen als auteurschap, product innovatie, borgen van kennis en ervaring en samenwerking tussen de diverse (internationale) makershuizen aan bod.

Acquisitie TextielLab

Er is in 2014 een start gemaakt met het analyseren van de verschillende productgroepen & diensten van het TextielLab in relatie tot het verdienmodel. In 2015 zal naar aanleiding van deze analyse een verdeelsleutel en een acquisitiemodel worden ontwikkeld.

Kennis medewerkers

Om de laatste ontwikkelingen op het gebied van programmeren en ontwerpen te volgen hebben de productontwikkelaars weven een meerdaagse training gevolgd om met de vernieuwde en uitgebreide software te kunnen werken. De medewerkers printen/ borduren & laser snijden hebben een Photoshop & Illustrator training gevolgd. Diverse teamleden bezochten (internationale) beurzen zoals de Dutch Design Week (Eindhoven), de Salone Internazionale del Mobile (Milaan), de garenbeurzen Pitti Filati (Florence) en Filo (Milaan).

Publicaties

Caroline Boot. Voor vorst en vaderland: twee eeuwen koninklijke gedenkdoeken. In: In Brabant: tijdschrift voor Brabants heem en erfgoed. 1(2014): 16-23.

Annemarie Hoeve, Hebe Verstappen, Cecily Layzell. TextielLab Yearbook 2013. Tilburg : Stichting Mommerskwartier, 2013.

Willemijn de Jonge. TextielMuseum Bidbook 2014-2018 : Culturele hotspot. Tilburg : TextielMuseum, 2014.

Suzan Rüsseler; Yvonne Brentjens. Living Spaces : 100 jaar textiel in het Nederlandse interieur. Tilburg : TextielMuseum, 2014.

Uitgaande bruiklenen 2014

In 2014 zijn de volgende bruiklenen verstrekt uit de collectie van het TextielMuseum:

Museum Hilversum

Oh My God, 25 januari – 1 juli 2014

12229a=c Handweverij De Knipscheer, Laren, Ontwerp wandkleed Vrijmetselarij, ca 1950-1959

Stedelijk Museum, Amsterdam

Marcel Wanders : Pinned Up, 1 februari – 15 juni 2014

11633a=c Marcel Wanders; TextielMuseum, Tafellaken Expo 2000, 2000

Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch

Prima Materia – design by Studio Formafantasma, 15 februari – 15 juni 2014

15438a=c Studio FormaFantasma; TextielMuseum; Van Engelen & Evers, Heeze, 'Colony', wandkleden/dekens, 2011

17365 Studio FormaFantasma; Nodus, Milaan, Vloerkleed 'Migration - Aquila', 2011

BK1068a=q Studio FormaFantasma; Rubia Pflanzenfärberei Seidlitz; Grafisch Atelier Daglicht, Eindhoven, Installatie 'BTMM1514 (Turkish Red)', 2012

BK1070 Studio FormaFantasma; Zangheri G&V, 5 zeefdrukramen uit 'BTMM1514 (Turkish Red)', 2012

MOTI, Breda

Welcome to the Imagesphere : de ontwikkeling van (digitale) beeldcultuur, 15 februari 2014 – 28 februari 2015

08648 Jaap Gidding; KVT Deventer, Vloerkleed (5012 Silma), 1920-1940

14373 Jaap Gidding; KVT Deventer, Vloerkleed (5014 Silma), 1925-1935

Drents Museum, Assen

Theo Colenbrander (1841-1930) - Dutch Design avant-la-lettre, 24 maart – 28 september 2014

10261 Th.A.C. Colenbrander, Ontwerptekening 'Zon / Soleil', ca 1905-1910

10262 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Vergezicht/Panorama, ca 1900-1905

10263 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Dal/Valée, ca 1905-1910

10264 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Windvêer, ca 1905-1910

11018a=d Th.A.C. Colenbrander, Tekening Moeras II, ca 1900-1905

11023=11025 Th.A.C. Colenbrander, Drie tekeningen Artisjok, ca 1895-1910

11028 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Volop/Plenitude, 1910

11029 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Zucht/Soupir, 1910

11030 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Doorkijk/Echappée, ca 1895-1910

11031 Th.A.C. Colenbrander, Tekening Schuimende beker/Boucal-Moussant, ca 1905-1910

Casco, Office for Art, Design and Theory, Utrecht

New Habits, 1 mei – 13 juli 2014

18 interieur- en exterieurfoto's Weverij De Ploeg, Collectie Weverij De Ploeg

CODA Museum, Apeldoorn

Natuurkracht, 2 mei – 7 september 2014

BK0323a=d Tom Claassen, 'Zonder titel', 1992-1993

De Pont, Museum voor Hedendaagse Kunst, Tilburg

Ria van Eyk : een oeuvre, 30 augustus – 30 november 2014

14377a=d Ria van Eyk, Materiaalcollage 'Sterrenhemeltapijt' voor het Paleis op de Dam in Amsterdam, 1998

Kunsthal, Rotterdam

Design Art. 15 jaar VIVID, 13 september – 7 december 2014

14954, Wieki Somers, 'Bellflower' (prototype), 2007

Tentoonstellingen en activiteiten 2014

Begane grond

- Talking Textiles
28 september 2013 t/m 26 januari 2014
- Living Spaces
8 februari 2014 t/m 11 mei 2014
- Artist Textiles
24 mei 2014 t/m 14 september 2014
- Building with Textiles
27 september 2014 t/m 25 januari 2015

1^e verdieping hoogbouw

- Highlight TextielLab Glowing Caterpillar
14 nov 2013 t/m 13 april 2014
- Highlight TextielLab Kustaa Saksi 'Hypnopompic'
24 april t/m 30 november 2014
- by TextielMuseum presents Bye TextielMuseum
14 december 2014 t/m 22 november 2015
- AaBe, een sterk merk
19 december 2013 t/m 16 maart 2014
- Body Jewels
27 maart 2014 t/m 15 maart 2015

Damastweverij

- Voor Vorst en Vaderland
30 november 2013 t/m 4 januari 2015

Platform

- Resultaten European Textiles Trainee project / Building with textiles
26 september t/m 26 oktober 2014

Externe presentatie

- Glithero (i.s.m. Zuiderzeemuseum) tijdens Salone del Mobile in Milaan
8 t/m 13 april 2014

Activiteiten

- Publieksdagen AaBe i.s.m. het Stads Museum Tilburg
18 januari, 16 februari & 16 maart 2014
- Warme Truiendag
7 februari 2014
- Bedrijvenronde Hart van Brabant
23 maart 2014
- Museumweekend XXL
Museumkids 2 april (48 bezoekers)
Museumburen 4 april (100 bezoekers)
Museumweekend 5 & 6 april 2014 (1675 bezoekers)
- Museummaandag
19 mei 2014
- Expertmeeting Evelyne Merckx & Ravage – Heden en verleden in de ontwerppraktijk
24 april 2014
- workshops 'Cesto Appeso' tijdens Libelle Zomerweek
2 t/m 18 mei 2014
- workshop 'Tangle Up' tijdens Festival Mundial
27, 28 en 29 juni 2014
- I CONTEST PRINT-IT! (ontwerpwedstrijd)
14 juni t/m 14 september 2014
- CINEMA D'ART (filmavonden i.s.m. Solar Cinema en Fatboy)
15, 29 juli, 12, 26 augustus & 9 september 2014
- Opening INCUBATE en workshops
14 t/m 21 september 2014
- European Textile Trainee (ETT) project
26 augustus t/m 26 september 2014
- Open Monumentendag; thema: Op Reis
14 september 2014 (427 bezoekers)
- Lancering label byTextielMuseum (bij Frozen Fountain Amsterdam)
21 november 2014
- Club geluk 'Kerstbal haken'
december 2014

COLOFON

Missie TextielMuseum:

Het TextielMuseum is een museum in bedrijf. De combinatie van inspirerende tentoonstellingen, educatieve programma's en een gespecialiseerde werkplaats voor onderzoek en productie maakt het museum uniek in zijn soort.

Het is een kennis- en expertisecentrum op het gebied van textiel met een eigen proeftuin: het TextielLab houdt het midden tussen een gespecialiseerde werkplaats voor het vervaardigen van breisels en geweven stoffen en een open atelier waarin innovatie centraal staat.

Nationale en internationale ontwerpers, architecten, kunstenaars en veelbelovende studenten worden hier begeleid door productontwikkelaars en technische deskundigen om de eindeloze mogelijkheden van materialen en technieken te ontdekken. De toegankelijke collectie, de uitgebreide bibliotheek, evenementen, workshops en expertmeetings maken het aanbod compleet.

Het TextielMuseum is een veelzijdige en belangrijke bron van inspiratie voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis en toekomst van textiel.

Uitgave van

Stichting Mommerskwartier, Postbus 4265, 5004 JG Tilburg
www.stichtingmommerskwartier.nl

Stichting Mommerskwartier

bestaat uit de instellingen:

Stadsmuseum Tilburg	www.stadsmuseumtilburg.nl
Regionaal Archief Tilburg	www.regionaalarchieftilburg.nl
TextielMuseum	www.TextielMuseum.nl

Tekst / coördinatie

Frank van Kruisselbergen, Errol van de Werdt, Ina Oome, Hebe Verstappen, Bea Nieuwenhuis, Caroline Boot, Geertje Jacobs, Guus Boekhorst, Jantiene van Elk, Mirian Dekker, Laure Sauer

Beeldverantwoording

Tommy de Lange, SL Rasch, Josefina Eikenaar, Kris Callens, Fashion and Textile Museum, Londen

Verspreiding

Digitaal